

संत्रा व मोसंबी

अ.क्र.	तपशील	
१	पिक/ वाणाचे नांव	संत्रा : पीडीकेव्ही संत्रा-५
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	२०१७
३	प्रसारित करणारी संस्था	डॉ. पं. दे. कृ. वि., अकोला
४	जमीन	मध्यम भारी पाण्याचा योग्य निचरा होणारी, १ ते १.५ मीटर खोल त्या नंतर कच्चा मुरुम असणारी, सामु ६.५ ते ७.५, चुनखडीचे प्रमाण ८ टक्के पेक्षा कमी
५	हवामान	महाराष्ट्रातील संत्रा लागवड करणारे जिल्हे (समशितोष्ण)
६	पेरणी/लागवडीचा कालावधी	जुलै ते सप्टेंबर
७	प्रति एकर कलमे	१११
८	पीक व्यवस्थापन	
अ	लागवडीचे / पेरणी व्यवस्थापन	मुख्यत्व पावसाळ्यात चौरस पध्दतीने ६ X ६ मी. अंतरावर करावी. खड्याचा आकार १ X १ X १ मि.
ब	खत व्यवस्थापन	दहा वर्ष व त्यावरील झाडाकरीता खालील प्रमाणे नियोजन करावे. संत्रा पिकाचे अधिक दर्जेदार उत्पादनाकरीता शिफारसीत मात्रा ५० किलो शेणखत + ९०० ग्रॅम नत्र + ३०० ग्रॅम स्फुरद + ३०० ग्रॅम पालाश प्रति झाड यासह ५०० ग्रॅम व्हॅम + १०० ग्रॅम स्फुरद विरघळवणारे जिवाणू + १०० ग्रॅम अझोस्पीरीलम अधिक १०० ग्रॅम ट्रायकोडर्मा प्रति झाड देण्यात यावे. खते देतांना शेणखत + नत्राची अर्धी मात्रा + स्फुरद व पालाशची पूर्ण मात्रा तसेच जिवाणू खते व संवर्धने (शेणखता सोबत मिसळून) बहारासाठी पाण्याचा ताण तोडतांना देण्यात यावी. नत्राची शिल्लक अर्धी मात्रा फळे वाटाण्या ऐवढी झाल्यावर देण्यात यावी. जस्त सल्फेट ०.५ टक्के + लोह सल्फेट ०.५ टक्के + बोरॉन ०.१ टक्केच्या फवारण्या आंबिया फळाकरिता जुलै-ऑगस्ट आणि मृगाच्या फळासाठी ऑक्टोबर-नोव्हेंबर मध्ये द्याव्यात.
क	पाणी व्यवस्थापन	दहा वर्ष व त्यावरील वयांचे झाडांना दरवर्षी पाण्याच्या २८ ते ३० पाळ्या लागतात. दुहेरी आळे पध्दतीने पाणी द्यावे. पणी टंचाईत दोन किंवा चार दांड पध्दत वापरावी. शक्य असेल तर टिबक सिंचनाचा अवलंब करावा.
ड	कीड व्यवस्थापन	काळी/पांढरी माशी : मॅलाडा बोनिनेन्सीस या परभक्षक मित्र किटकाची ४ ते ६ अंडी प्रति फांदी हस्तबहाराचे वेळी दोन वेळा सोडावेत. ५ टक्के निंबोळी अर्क किंवा १०० मि.ली. निंबोळी तेल अधिक १० ग्रॅम डिटर्जेंट पावडर मिसळून फवारावे. पाने खाणारी अळी : बीटी (२ X १० ^९ सीएफयु/मि.ली.) ०.१ टक्क्याची फवारणी करावी. क्विनालफॉस २५ ई.सी. ३० मि.ली. प्रति १० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. सायट्रससीला : १०० मि.ली. निंबोळी तेल अधिक १० ग्रॅम

		<p>डिटर्जेंट पावडर मिसळून फवारावे किंवा थायोमॅथॉक्झॉम २५ डब्ल्यू.जी. १ ग्रॅम किंवा इमॅडाक्लोप्रीड १७.८ टक्के प्रवाही १ मि.ली. प्रति १० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p> <p>कोळी : डायकोफॉल १८.५ टक्के प्रवाही २७ मि.ली. १० लि. पाण्यात मिसळून पहिली फवारणी फळ विकसीत होण्याच्या अवस्थेत व दुसरी फवारणी एक महिन्याने करावी.</p>
इ	रोग व्यवस्थापन	<p>पायकुज / मुळ कुजव्या (फायटोथोरा) : झाडाची कुजलेली मुळे काढून त्यावर मॅटेलेक्झीन एम.झे. ७२, २० ग्रॅम प्रति १० लि. पाण्याचे द्रावण टाकावे व मुळ्या मातीने झाकून हलके ओलीत करावे.</p> <p>डिंक्या : रोगग्रस्त झाडाची साल धारदार निर्जंतूक केलेल्या पटाशीने किंवा चाकुने काढून रोगट भागावर एक टक्का पोटॅशियम परमॅंगनेटच्या द्रावणाने निर्जंतूक करावा व त्यावर बोर्डो मलम लावावा (१:१:१०). झाडावर तसेच रोगग्रस्त भागावर मेअॅलेक्झील एम.झेड-७२ किंवा फोसेटील ए.एल. २० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p> <p>शेंडे मर : झाडावरील रोगट व वाळलेल्या फांद्या (सल) पावसाळ्यापूर्वी काढून जाळाव्यात. नंतर कार्बेनडेन्झीम १० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ३० ग्रॅम किंवा बोर्डो मिश्रण ६० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून १५ दिवसाचे अंतराने दोन फवारण्या कराव्या.</p> <p>फळसड : कार्बेनडेन्झीम १० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ३० ग्रॅम किंवा बोर्डो मिश्रण ६० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून १५ दिवसाचे अंतराने जुलै पासून तीन फवारण्या कराव्या.</p>
८	पिकाचा कालावधी	आर्थिक आयुष्यमान कालावधी २० ते २५ वर्षे
९	उत्पादकता	२५० ते २७० किं/हे.
१०	वाणाची वैशिष्ट्ये/विशेष गुणधर्म	<ul style="list-style-type: none"> ● नागपूर संत्र्यापेक्षा अधिक उत्पादकता ● फळे आकर्षक बदामी, नारंगी रंगाची, बट्टीदार, रसदार ● शर्करा व आम्लता गुणोत्तर १४.८५ दरम्यान ● फळे पोट्यात लागण्याचे प्रमाण अधिक
११	वाणा संबंधी छायाचित्रे	

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला

अ.क्र.	तपशील	
१	पिक/ वाणाचे नांव	संत्रा : नागपूर संत्रा
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	२००३
३	प्रसारित करणारी संस्था	डॉ. पं. दे. कृ. वि., अकोला
४	जमीन	मध्यम भारी पाण्याचा योग्य निचरा होणारी, १ ते १.५ मीटर खोल त्या नंतर कच्चेत मुरुम असणारी, सामु ६.५ ते ७.५, चुनखडीचे प्रमाण ८ टक्के पेक्षा कमी
५	हवामान	महाराष्ट्रातील संत्रा लागवड करणारे जिल्हे (समशितोष्ण)
६	पेरणी/लागवडीचा कालावधी	जुलै ते सप्टेंबर
७	प्रति एकर कलमे	१११
८	पीक व्यवस्थापन	
अ	लागवडीचे / पेरणी व्यवस्थापन	मुख्यत्व पावसाळ्यात चौरस पध्दतीने ६ = ६ मि. अंतरावर करावी. खड्याचा आकार १ = १ = १ मि.
ब	खत व्यवस्थापन	दहा वर्षे व त्यावरील झाडाकरीता खालील प्रमाणे नियोजन करावे. संत्रा पिकाचे अधिक दजेरदार उत्पादनाकरीता शिफारसीत मात्रा ५० किलो शेणखत अ ९०० ग्रॅम नत्र अ ३०० ग्रॅम स्फुरद अ ३०० ग्रॅम पालाश प्रति झाड यासह ५०० ग्रॅम व्हॅम अ १०० ग्रॅम स्फुरद विरघळवणारे जिवाणू अ १०० ग्रॅम अझोस्पीरीलम अधिक १०० ग्रॅम ट्रायकोडर्मा प्रति झाड देण्यात यावे. खते देतांना शेणखत अ नत्राची अर्धी मात्रा अ स्फुरद व पालाशची पूर्ण मात्रा तसेच जिवाणू खते व संवर्धने (शेणखता सोबत मिसळून) बहारासाठी पाण्याचा ताण तोडतांना देण्यात यावी. नत्राची शिल्लक अर्धी मात्रा फळे वाटाण्या ऐवढी झाल्यावर देण्यात यावी. जस्त सल्फेट ०.५ टक्के अ लोह सल्फेट ०.५ टक्के अ बोरॉन ०.१ टक्केच्या फवारण्या आंबिया फळाकरिता जुलै-ऑगस्ट आणि मृगाच्या फळासाठी ऑक्टोबर-नोव्हेंबर मध्ये द्याव्यात.
क	पाणी व्यवस्थापन	दहा वर्षे व त्यावरील वयांचे झाडांना दरवर्षी पाण्याच्या २८ ते ३० पाळ्या लागतात. दुहेरी आळे पध्दतीने पाणी द्यावे. पणी टंचाईत दोन किंवा चार दांड पध्दत वापरावी. शक्य असेल तर टिबक सिंचनाचा अवलंब करावा.
ड	कीड व्यवस्थापन	काळी/पांढरी माशी : मॅलाडा बोनिनेन्सीस या परभक्षक मित्र किटकाची ४ ते ६ अंडी प्रति फांदी हस्तबहाराचे वेळी दोन वेळा सोडावेत. ५ टक्के निंबोळी अर्क किंवा १०० मि.ली. निंबोळी तेल अधिक १० ग्रॅम डिटर्जेंट पावडर मिसळून फवारावे. पाने खाणारी अळी : बीटी (२ न०९ सीएफयु/मि.ली.) ०.१ टक्क्याची फवारणी करावी. क्विनालफॉस २५ ई.सी. ३० मि.ली. प्रति १० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. सायट्रससीला : १०० मि.ली. निंबोळी तेल अधिक १० ग्रॅम डिटर्जेंट पावडर मिसळून फवारावे किंवा थायोमॅथॉक्झॉम २५ डब्ल्यू.जी. १ ग्रॅम किंवा इमॅडाक्लोप्रीड १७.८ टक्के प्रवाही १

अ.क्र.	तपशील	
१	पिक/ वाणाचे नांव	संत्रा : नागपूर सिडलेस
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	२००३
३	प्रसारित करणारी संस्था	डॉ. पं. दे. कृ. वि., अकोला
४	जमीन	मध्यम भारी पाण्याचा योग्य निचरा होणारी, १ ते १.५ मीटर खोल त्या नंतर कच्चा मुरुम असणारी, सामु ६.५ ते ७.५, चुनखडीचे प्रमाण ८ टक्के पेक्षा कमी
५	हवामान	महाराष्ट्रातील संत्रा लागवड करणारे जिल्हे (समशितोष्ण)
६	पेरणी/लागवडीचा कालावधी	जुलै ते सप्टेंबर
७	प्रति एकर कलमे	१११
८	पिक व्यवस्थापन	
अ	लागवडीचे / पेरणी व्यवस्थापन	मुख्यत्व पावसाळ्यात चौरस पध्दतीने ६ X ६ मी. अंतरावर करावी. खड्याचा आकार १ X १ X १ मि.
ब	खत व्यवस्थापन	दहा वर्षे व त्यावरील झाडाकरीता खालील प्रमाणे नियोजन करावे. संत्रा पिकाचे अधिक दर्जेदार उत्पादनाकरीता शिफारसीत मात्रा ५० किलो शेणखत + ९०० ग्रॅम नत्र + ३०० ग्रॅम स्फुरद + ३०० ग्रॅम पालाश प्रति झाड यासह ५०० ग्रॅम व्हॅम + १०० ग्रॅम स्फुरद विरघळवणारे जिवाणू + १०० ग्रॅम अझोस्पीरीलम अधिक १०० ग्रॅम ट्रायकोडर्मा प्रति झाड देण्यात यावे. खते देतांना शेणखत + नत्राची अर्धी मात्रा + स्फुरद व पालाशची पूर्ण मात्रा तसेच जिवाणू खते व संवर्धने (शेणखता सोबत मिसळून) बहारासाठी पाण्याचा ताण तोडतांना देण्यात यावी. नत्राची शिल्लक अर्धी मात्रा फळे वाटाण्या ऐवढी झाल्यावर देण्यात यावी. जस्त सल्फेट ०.५ टक्के + लोह सल्फेट ०.५ टक्के + बोरॉन ०.१ टक्केच्या फवारण्या आंबिया फळाकरिता जुलै-ऑगस्ट आणि मृगाच्या फळासाठी ऑक्टोबर-नोव्हेंबर मध्ये द्याव्यात.
क	पाणी व्यवस्थापन	दहा वर्षे व त्यावरील वयांचे झाडांना दरवर्षी पाण्याच्या २८ ते ३० पाळ्या लागतात. दुहेरी आळे पध्दतीने पाणी द्यावे. पणी टंचाईत दोन किंवा चार दांड पध्दत वापरावी. शक्य असेल तर टिबक सिंचनाचा अवलंब करावा.
ड	कीड व्यवस्थापन	काळी/पांढरी माशी : मॅलाडा बोनिनेन्सीस या परभक्षक मित्र किटकाची ४ ते ६ अंडी प्रति फांदी हस्तबहाराचे वेळी दोन वेळा सोडावेत. ५ टक्के निंबोळी अर्क किंवा १०० मि.ली. निंबोळी तेल अधिक १० ग्रॅम डिटर्जेंट पावडर मिसळून फवारावे. पाने खाणारी अळी : बीटी (२ X १० ^९ सीएफयु/मि.ली.) ०.१ टक्क्याची फवारणी करावी. क्विनालफॉस २५ ई.सी. ३० मि.ली. प्रति १० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.

		<p>सायट्रससीला : १०० मि.ली. निंबोळी तेल अधिक १० ग्रॅम डिटर्जेंट पावडर मिसळून फवारावे किंवा थायोमॅथाक्झॉम २५ डब्ल्यू.जी. १ ग्रॅम किंवा इमॅडाक्लोप्रीड १७.८ टक्के प्रवाही १ मि.ली. प्रति १० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p> <p>कोळी : डायकोफॉल १८.५ टक्के प्रवाही २७ मि.ली. १० लि. पाण्यात मिसळून पहिली फवारणी फळ विकसीत होण्याच्या अवस्थेत व दुसरी फवारणी एक महिन्याने करावी.</p>
इ	रोग व्यवस्थापन	<p>पायकुज / मुळ कुजव्या (फायटोथोरा) : झाडाची कुजलेली मुळे काढून त्यावर मॅटेल्कझीन एम.झे. ७२, २० ग्रॅम प्रति १० लि. पाण्याचे द्रावण टाकावे व मुळ्या मातीने झाकून हलके ओलीत करावे.</p> <p>डिंक्या : रोगग्रस्त झाडाची साल धारदार निर्जंतूक केलेल्या पटाशीने किंवा चाकुने काढून रोगट भागावर एक टक्का पोटॅशियम परमॅंगनेटच्या द्रावणाने निर्जंतूक करावा व त्यावर बोर्डो मलम लावावा (१:१:१०). झाडावर तसेच रोगग्रस्त भागावर मेअॅलॅक्झील एम.झेड-७२ किंवा फोसेटील ए.एल. २० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p> <p>शेंडे मर : झाडावरील रोगट व वाळलेल्या फांद्या (सल) पावसाळ्यापूर्वी काढून जाळव्यात. नंतर कार्बनडेन्झीम १० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ३० ग्रॅम किंवा बोर्डो मिश्रण ६० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून १५ दिवसाचे अंतराने दोन फवारण्या कराव्या.</p> <p>फळसड : कार्बनडेन्झीम १० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ३० ग्रॅम किंवा बोर्डो मिश्रण ६० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून १५ दिवसाचे अंतराने जुलै पासून तीन फवारण्या कराव्या.</p>
९	पिकाचा कालावधी	आर्थिक आयुष्यमान कालावधी २० ते २५ वर्षे
१०	उत्पादकता	१७० ते १८० किंघे/हे.
११	वाणाची वैशिष्ट्ये/विशेष गुणधर्म	<ul style="list-style-type: none"> ● कमी बियांचा वाण, प्रक्रिया उद्योगाकरिता योग्य ● फळातील बियाणे प्रमाणे १.४४ प्रति फळ ● शर्करा प्रमाण नागपूर संख्या पेक्षा अधिक
१२	वाणा संबंधी छायाचित्रे	

अ.क्र.	तपशील	
१	पिक/ वाणाचे नांव	मोसंबी – काटोल गोल्ड
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	२००५
३	प्रसारित करणारी संस्था	डॉ. पं. दे. कृ. वि., अकोला
४	जमीन	मध्यम भारी, चुनखडी नसलेली
५	हवामान	उष्ण व कोरडे
६	पेरणी/लागवडीचा कालावधी	जून ते ऑगस्ट
७	प्रति एकर कलमे	१११ (६ X ६ मी.) झाडे प्रति एकरी
८	पीक व्यवस्थापन	
अ	लागवडीचे / पेरणी व्यवस्थापन	मुख्यत्व पावसाळ्यात चौरस पध्दतीने ६ X ६ मी. अंतरावर करावी. खड्याचा आकार १ X १ X १ मि.
ब	खत व्यवस्थापन	दहा वर्षे व त्यावरील झाडाकरीता खालील प्रमाणे नियोजन करावे. संत्रा पिकाचे अधिक दर्जेदार उत्पादनाकरीता शिफारसीत मात्रा ५० किलो शेणखत + १०० ग्रॅम नत्र + ३०० ग्रॅम स्फुरद + ३०० ग्रॅम पालाश प्रति झाड यासह ५०० ग्रॅम व्हॅम + १०० ग्रॅम स्फुरद विरघळवणारे जिवाणू + १०० ग्रॅम अझोस्पीरीलम अधिक १०० ग्रॅम ट्रायकोडर्मा प्रति झाड देण्यात यावे. खते देतांना शेणखत + नत्राची अर्धी मात्रा + स्फुरद व पालाशची पूर्ण मात्रा तसेच जिवाणू खते व संवर्धने (शेणखता सोबत मिसळून) बहारासाठी पाण्याचा ताण तोडतांना देण्यात यावी. नत्राची शिल्लक अर्धी मात्रा फळे वाटाण्या ऐवढी झाल्यावर देण्यात यावी. जस्त सल्फेट ०.५ टक्के + लोह सल्फेट ०.५ टक्के + बोरॉन ०.१ टक्केच्या फवारण्या आंबिया फळाकरिता जुलै-ऑगस्ट आणि मृगाच्या फळासाठी ऑक्टोबर-नोव्हेंबर मध्ये द्याव्यात.
क	पाणी व्यवस्थापन	दहा वर्षे व त्यावरील वयांचे झाडांना दरवर्षी पाण्याच्या २८ ते ३० पाळ्या लागतात. दुहेरी आळे पध्दतीने पाणी द्यावे. पाणी टंचाईत दोन किंवा चार दांड पध्दत वापरावी. शक्य असेल तर टिबक सिंचनाचा अवलंब करावा.
ड	कीड व्यवस्थापन	काळी/पांढरी माशी : मॅलाडा बोनिनेन्सीस या परभक्षक मित्र किटकाची ४ ते ६ अंडी प्रति फांघी हस्तबहाराचे वेळी दोन वेळा सोडावेत. ५ टक्के निंबोळी अर्क किंवा १०० मि.ली. निंबोळी तेल अधिक १० ग्रॅम डिटर्जेंट पावडर मिसळून फवारावे. पाने खाणारी अळी : बीटी (२ X १० ^९ सीएफयु/मि.ली.) ०.१ टक्क्याची फवारणी करावी. क्विनालफॉस २५ ई.सी. ३० मि.ली. प्रति १० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. सायट्रससीला : १०० मि.ली. निंबोळी तेल अधिक १० ग्रॅम डिटर्जेंट पावडर मिसळून फवारावे किंवा थायोमॅथॉक्झॉम २५

		<p>डब्ल्यू.जी. १ ग्रॅम किंवा इमॅडाक्लोप्रीड १७.८ टक्के प्रवाही १ मि.ली. प्रति १० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p> <p>कोळी : डायकोफॉल १८.५ टक्के प्रवाही २७ मि.ली. १० लि. पाण्यात मिसळून पहिली फवारणी फळ विकसीत होण्याच्या अवस्थेत व दुसरी फवारणी एक महिन्याने करावी.</p>
इ	रोग व्यवस्थापन	<p>पायकुज / मुळ कुजव्या (फायटोथोरा) : झाडाची कुजलेली मुळे काढून त्यावर मॅटेल्कझीन एम.झे. ७२, २० ग्रॅम प्रति १० लि. पाण्याचे द्रावण टाकावे व मुळ्या मातीने झाकून हलके ओलीत करावे.</p> <p>डिंक्या : रोगग्रस्त झाडाची साल धारदार निर्जंतूक केलेल्या पटाशीने किंवा चाकुने काढून रोगट भागावर एक टक्का पोटॅशियम परमॅंगनेटच्या द्रावणाने निर्जंतूक करावा व त्यावर बोर्डो मलम लावावा (१:१:१०). झाडावर तसेच रोगग्रस्त भागावर मेअॅलॅक्झील एम.झेड-७२ किंवा फोसेटील ए.एल. २० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p> <p>शंडे मर : झाडावरील रोगट व वाळलेल्या फांद्या (सल) पावसाळ्यापूर्वी काढून जाळव्यात. नंतर कार्बनडेन्झीम १० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ३० ग्रॅम किंवा बोर्डो मिश्रण ६० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून १५ दिवसाचे अंतराने दोन फवारण्या कराव्या.</p> <p>फळसड : कार्बनडेन्झीम १० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ३० ग्रॅम किंवा बोर्डो मिश्रण ६० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून १५ दिवसाचे अंतराने जुलै पासून तीन फवारण्या कराव्या.</p>
९	पिकाचा कालावधी	आर्थिक आयुष्यमान कालावधी २० ते २५ वर्षे
१०	उत्पादकता	८ ते १० टन प्रति हे.
११	वाणाची वैशिष्ट्ये/विशेष गुणधर्म	<ul style="list-style-type: none"> ● रसाचे प्रमाण ४७.३२ टक्के ● न्यूसेलर मोसंबी वाणापेक्षा १२ टक्के उत्पादन जास्त ● निर्यातीलसाठी उत्कृष्ट ● चांगल्या प्रतिचे आणि सोनेरी पिवळ्या रंगाची फळेविद्राव्य घटक : आम्ल गुणोत्तर १३.८९
१२	वाणा संबंधी छायाचित्रे	 <p>Fruits of Katol Gold</p>